

Examenul național de bacalaureat 2021
Proba E. d)
Psihologie

Varianta 1

Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

I TÊTEL

(30 pont)

Îrja a vizsgalapra a helyes válasz betűjelét! Egyetlen helyes válaszlehetőség van!

1. Normál esetben, amikor egy inger erőssége nő, az ez által kiváltott érzet erőssége:
 - a. csökken
 - b. nő
 - c. nem változik
 - d. a személyes preferenciák függvényében nő vagy csökken
2. Az észlelési kép mindig:
 - a. tartományban szegény
 - b. egy adott tárgyé
 - c. másodlagos
 - d. tér-időbeli kontextustól független
3. Egy fá, képzete által visszaadott tulajdonság:
 - a. konkrét
 - b. elsődleges
 - c. tartományban gazdag
 - d. jelentéktelen
4. Egy színházi előadásra való részvétel egy olyan szükséglet, amely:
 - a. másodlagos (szerzett)
 - b. elsődleges (veleszületett)
 - c. anyagi
 - d. Maslow, A. piramisának alapján helyezkedik el
5. Azok az érzések amelyek tükrözik, a személynek a jóval vagy rosszal szembeni attitűdjét, az érzések következő kategóriájába tartoznak:
 - a. esztétikai
 - b. intellektuális
 - c. szociális
 - d. erkölcsi
6. Amikor azt mondjuk egy személynek, hogy jobban kell összpontosítania akkor beszélünk az/a:
 - a. akaratlan figyelemről
 - b. akaratlagos figyelemről
 - c. postvoluntáris figyelemről
 - d. kifejező figyelemről

7. Van Gogh, a festő élete során egyetlen képet értékesített, ezt is potom pénzért a leánytestvérének adta el. De ez nem gátolta meg abban, hogy pályafutása során több mint 800 képet fessen. Van Gogh viselkedése szemlélteti az akarat minőségét, ami a:
- halasztás
 - kitartás
 - befolyásolhatóság
 - nyugodtság
8. Az a folyamat, amely által kialakul az elsődleges kép, ez magába foglalja a tárgy konkrét tulajdonságainak az összes információit:
- érzékelés
 - motiváció
 - képzet
 - észlelés
9. Amikor egy sport gyakorlását, az anyagi nyereség megszerzésének lehetősége határozza meg, a motiváció:
- negatív
 - belső
 - külső
 - kognitív
10. Az érzelmi átélések azon képessége, hogy megmaradnak az őket kiváltó inger hiányának megszűnése után is:
- kifejezhetőség
 - átválthatóság
 - tartósság
 - polaritás

II. TÉTEL

(30 pont)

A.

A baloldali oszlopban a képzelet formái vannak felsorolva, a jobboldali oszlopban pedig erre vonatkozó igaz kijelentések. Írják a vizsgalapra a baloldali oszlop betűinek és a jobboldali oszlop számainak helyes párosítását!

a. Alvás közbeni álom	1. A személyes lehetőségekkel és a társadalmi követelményekkel összhangban, a saját fejlődési út tudatos és akaratlagos tervezéséből áll.
b. Álmodozás	2. Az évek során, ez általa valósultak meg az első rangú felfedezések, amelyek alapján megváltoztatták az emberek életét.
c. Reprodukív képzelet	3. Közvetett módon nem érzékelhető és az előző tapasztalatokban meglévő kapcsolatok mentális képének megalkotásából áll.
d. Kreatív képzelet	4. A vágyak fiktív kielégítésének a valóságtól eltávolodott állapota, mely így csökkenti az általa kiváltott a belső lelki feszültséget.
	5. Az álmodozás mellett van egy másik akaratlan képzeleti forma.

12 pont

B.

Olvassa el figyelmesen a következő szöveget!

A gondolkodás viszonylatában az emlékezet, az információk folyamatos forrását és a gondolkodás termékeinek megőrzési tárhelyét képviseli.

A fenti szövegből kiindulva válaszoljon az alábbi követelményekre!

1. Nevezzen meg két lelki folyamatot/jelenséget melyre utalást talál a szövegben! **4 pont**
2. Írja le az 1. pontban megnevezett lelki folyamat/jelenség egyikének három jellemzőjét! **6 pont**
3. Alkosson egy példát, amelyben szemlélteti egy problémamegoldása során a heurisztikus stratégia alkalmazását! **4 pont**
4. Érveljen hozzávetőlegesen 5 sorban az mellett, hogy *a beszéd a gondolkodás munkaeszköze!* **4 pont**

III. TÉTEL

(30 pont)

Olvassa el figyelmesen a következő szöveget!

Bonaparte még nem volt tíz éves, amikor átlepte a Brienne iskola kapuját.

Arthur Douliac nyomán, összefoglaljuk azt a jelenetet, amelyben a kis elszigetelt találkozik az első osztálytársával:

- Az Ön neve? - kérdezte udvariasan.
- Raoul de Montlaur. És az Öné?

Korzikai akcentusát tompítva, így felelt:

- Napoleon de Bonaparte.

E hangzatos, de annyira nem francia név hallatán nevetés tört ki diáktársai körében, akik ismételtén azt kiabálták: „szalma az orrban”, „szalma az orrban”! A kis korzikai elvörösödött, tekintete elsötétedett, szemében pedig a bosszú árnyéka csillant meg. [...]

Ebben a világban, amely, ha nem ellenséges, akkor közömbös, semmilyen más támasza nem volt csak ambíciója, rendkívüli elszántsága és annak reménye, hogy amikor tisztí rangot jelző fémlapocskákat majd vállára tűzheti, mindezek az erkölcsi szenvedések véget érnek. [...]

Bourrienne erre a korra vonatkozó emlékei tűnnek a legtisztábbaknak: „nevetséges túlzásokkal beszélt a gyerekkoráról. Azért, hogy a későbbiekben, szörnyeként tudják bemutatni, a legsötétebb színekben tüntették fel. Az igazság az, hogy egy hétköznapi, de határozott jellemű, komor, szigorú, magányos, és általában nem közkedvelt gyermek volt. Annak ellenére, hogy alkalomadtán társaival konfliktusba került, sosem jelentette őket feletteseinél, és amikor rá került sor a felvigyázásban, inkább vállalta azt, hogy ő kerüljön börtönbe, mintsem feljelentse azokat, akik valamilyen kihágás bűne terhelt.” Ha mindezt Henry Lachouque őrnagy feljegyzéseivel kiegészítjük, a valósághoz közeli képet kapunk Bonaparte Brienne-i korszakáról: „csendes, szerette a magányt és a meditálást, erőszkös, büszke, fegyelmezetlen volt, nem szerették a tanárok sem, de diáktársai sem.”

Határozott jellemével, a számtan és mértan tantárgyak - amelyekben osztályelső volt - területén való eredményeivel sikerült fellépni tanárai és diáktársaival szemben. Senkinek nem volt többé bátorsága, hogy provokálja, hogy kigúnyolja, a „szalma az orrban” gúnyolódás már nem hangzott többé el, sokan keresték barátságát, de kevesen nyerték el, ez a kiváltság Gaudinnak és Nansoutynak járt.

(Gheorghe Eminescu, Napoleon Bonaparte)

A fenti szövegből kiindulva, válaszoljon az alábbi követelményekre:

- A. Említse meg Jung C.G. elmélete alapján, Napoleon Bonaparte temperamentum típusát. Írjon a szöveg alapján két gondolatot/kijelentést, amely alátámasztja adott válaszát! **6 pont**
- B. Úgy gondolja, hogy Napoleon Bonaparte egy akaratgyenge személy volt? A szövegrészt felhasználva nevezzen meg egy okot, amellyel az adott választ igazolja! **4 pont**
- C. A szöveg szerint, Napoleon Bonapart *nem szerették a tanárok sem, de diáktársai sem*. Említsen meg két érvet, amely ezt a tényt igazolja! **6 pont**
- D. Mutassa be, hozzávetőlegesen fél oldal terjedelemben, Napoleon Bonaparte jellemét, G. W. Allport elmélete alapján, kiemelve jellemének egy kardinális és két fő vonását! **10 pont**
- E. Fogalmazzon meg egy érvet, amellyel cáfolja a következő állítást *a nevelés által a temperamentum tulajdonságai radikálisan megváltoztathatók!* **4 pont**